BOSNA I HERCEGOVINA
Agencija za zaštitu ličnih/osobnih
podataka u Bosni i Hercegovini
Sarajevo

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Агенција за заштиту личних података
у Босни и Херцеговини
Сарајево

P-1935/20
29.10.2020

Broj:03-1-02-1-758-2/20
Sarajevo, 26.10.2020 godine

UDRUŽENJE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE
TRANSPARENCY INTERNATIONAL U BIH
Gajeva 2
78000 Banja Luka

PREDMET: Obrada ličnih podataka birača za glasanje izvan Bosne i Hercegovine
VEZA: Vaš akt broj:02-04(4626) od 09.10.2020. godine

Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu:Agencija) zaprimila je vaš akt broj i datum veze, u kojem se navodi da ste iz sredstava javnog informisanja upoznati da je Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine objavila spisak preko 100.000 birača koji su se prijavili za glasanje izvan Bosne i Hercegovine te da su na taj način otkrivene brojne zloupotrebe. Takođe, navodite da ste putem sredstava javnog informisanja saznali za Odluku Agencije kojom je naloženo uklanjanje spiska birača sa službene web stranice.
U aktu je navedeno i slijedeće: „imajući u vidu nadležnosti Vaše Agencije vezane za nadgledanje sprovođenja odredaba ovog zakona i drugih zakona o obradi ličnih podataka apelujemo na Vas da predložite mehanizam zaštite obrade ličnih podataka građana Bosne i Hercegovine koji će se vezati za predstojeći izborni proces, a u cilju sprječavanja sve češćih zloupotreba"

S tim u vezi daje se slijedeći:

ODGOVOR

U Poglavlju 3. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine propisana su pitanja u vezi biračkog spiska.

Članom 3.1 propisano je da su Centralni birački spisak i izvod iz Centralnog biračkog spiska javni te da se pravo uvida u Centralni birački spisak ostvaruje u skladu sa odredbama ovog zakona. Nadalje, istim članom je propisano da Političkim subjektima koji su ovjereni za učestvovanje na izborima i kojima je ovjerena kandidatska lista za učestvovanje na izborima u skladu sa tim Zakonom obezbijediti će se, na njihov zahtjev, izvod iz Centralnog biračkog spiska za nivo vlasti odnosno izbornu jedinicu u kojoj učestvuju na izborima, u elektronskoj obliku ili kao isprintan. To znači da se Političkim subjektima može dostaviti izvod iz Centralnog biračkog spiska samo za nivo vlasti odnosno izborne jedinice u kojoj učestvuju na izborima i to samo u propisanom obliku. Ovdje ne želimo otvarati pitanje svrhe ili bolje rečeno zloupotrebe ovih podataka od strane političkih subjekata ali će se to neminovno nametnuti u narednom periodu. Članom 3.13 propisano je da svaki državljanin ima pravo zahtijevati uvid u izvod iz Centralnog biračkog spiska i zahtijevati njegovo ispravljanje ako se radi o ispravljanju njegovih ličnih podataka. Zahtjev se podnosi u pisanom obliku organu koji je odgovoran za vođenje evidencija o tim podacima. Zaključno Izborni zakon BiH propisuje pravo na uvid a ne na objavljivanje podataka iz Centralnog biračkog spiska i ne omogućava objavljivanje Centralnog biračkog spiska ni izvoda.

Članom 3.11 propisano je da se objava podataka iz Centralnog biračkog spiska i dostavljanje sadržaja na uvid javnosti vrši vodeći računa o načelima zaštite ličnih podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka. Pravo na privatnost u pogledu obrade ličnih podataka, koje propisuje Zakon o zaštiti ličnih podataka, proizilazi iz člana 8. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. U skladu

sa članom 8. stav 2. Evropske konvencije javna vlast se ne miješa u vršenje ovog prava, osim ako je takvo miješanje predviđeno zakonom i ako je to neophodna mjera u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti, ekonomske dobrobiti zemlje, sprječavanja nereda ili sprječavanja zločina, zaštite zdravlja i morala ili zaštite prava i sloboda drugih. Član 4. Zakona o zaštiti ličnih podataka propisuje principe zakonite obrade ličnih podataka kojih su dužni da se pridržavaju svi kontrolori a za predmetni slučaj je relevantan princip da se lični podaci obrađuju u mjeri i obimu koji je neophodan za ispunjenje određene svrhe. Upravo, svojim Rješenjem Agencija je utvrdila da objavljivanje izvoda Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine nije bila nužna mjera u demokratskom društvu za sprječavanje izbornih prevara te da su postojali drugi, manje invazivni načini obrade ličnih podataka za postizanje te svrhe.

Dakle, na naprijed navedene načine je Centralni birački spisak javni dokument što ni u kom slučaju ne podrazumijeva objavljivanje cijelog njegovog sadržaja ili pojedinih izvoda na službenoj web stranici.

Agencija je u potpunosti svjesna činjenice da su fer i pošteni izbori od najvećeg značaja za razvoj demokratskog društva, te predmetno rješenje ni u kom slučaju nije imalo za cilj odmoći nadležnim organima za provođenje izbornog procesa. Naprotiv, cilj je da se postigne uspostavljanje potrebnih procedura kojima bi se osiguarala zakonita obrada ličnih podataka u izbornom procesu čime bi se dao doprinos legitimnosti istog.

Podsjećamo, Agencija je 2012 godine provela postupak po prigovoru nosioca podataka da je prijavljen za glasanje iz inostranstva, mimo svoje volje i svog znanja. U provedenom postupku su utvrđene nepravilnosti koje se odnose na provjeru autentičnosti ličnih podataka (porijeklo i vjerodostojnost ličnih podataka) i potrebu uspostavljanja revizijskog postupka. Upravo tim rješenjem Agencija je, u skladu sa svojim nadležnostima, ukazala na nedostatke prilikom provođenja procedura u postupku prijave birača za glasanje iz inostranstva, koji omogućavaju izborne prevare. Isti nedostaci nisu otklonjeni ni nakon proteka 8 godina što je rezultiralo eskalacijom zloupotrebe ličnih podataka u izbornom procesu. Nakon toga Agencija ne postupa po prijavama i prigovorima građana već iste prosljeđuje organima gonjenja, svjesna činjenice da se radi o kriminalu.

Agencija nije nadležna da bilo kojem kontroloru, pa ni Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine, utvrđuje konkretna rješenja za zaštitu ličnih podataka već je to njihova nadležnost, a time i odgovornost.

Na službenoj web stranici Agencije, u odjeljku sudske presude možete pronaći Odluku suda BiH, pod nazivom „Obrada ličnih podataka u postupku prijave za glasanje izvan BiH".

DIREKTOR

Petar Kovačević

Sarajevo-Сарајево, Vilsonovo šetalište broj 10 - Вилсоново шеталиште број 10
tel/тел ++387 33 726-250, faks/факс 726-251